

El Catalanisme en el Llenguatge

Si la llengua catalana hagués estat de mort, no hauria pas resistit quatre segles d'unitat oficial i de cultura literari^a castellanes; si hagués resistit els tres primers, lo que es l'últim, quasi tot ell de sistema parlamentari i de periodisme, la hauria deixada ben morta i soterrada. En aquest segle, la personalitat de Catalunya ha passat pels perills més grossos de tota la seva historia: la lluita de tota Espanya contra una invasió estrangera, gran causa unificadora; la lluita per les idees polítiques que la revolució francesa va donar com ideals humans superiors i contraris a tota diferenciació nacional, gran causa unificadora; el sistema parlamentari centralisat a Madrid amb tota la atracció d'un cente polític i, sobre tot, administratiu, amb tot el prestigi de la admiració als seus grans oradors, amb totes les seves ramificacions i naturals imitacions en els cíclos polítics i intel·lectuals, i en els periódics de les províncies, gran causa unificadora; l'esclat de la civilització industrial moderna fent fàcil i ràpid el viatge an aquell centre i encare més ràpides les comunicacions de les idees i dels fets, i creant les noves qüestions socials i lluites de classes, altra gran causa unificadora.

Doncs bé: justament del mitj d'aquesta forta corrent d'unificació, que ha estat europea i que en altres Estats ha originat o ha perfeccionat les grans unitats nacionals que avui existeixen, del mitj d'ella s'ha desviat a Espanya'l renaixement de la nostra llengua en la seva cultura integral, i després el renaixement de tota la personalitat nostra, de la personalitat catalana, de la que avui tenim ja consciencia prou forta i poderosa pera afirmar-la com un fet que's veu i que's toca en tots els ordres de la vida. Aquesta desviació contracorrent es un d'aquells fets històrics que en el seu meteix contrasentit aparent, superficial, duen la senyal de la força misteriosa a que obeeixen; de la força misteriosa que, produint o produida per la harmonia de les llibertats individuals, fa la llei a la historia.

Doncs si la nostra personalitat, la nostra llengua no s'ha esborrat, sinó que s'ha renovat en mitj de tants grans perills es que no era de mort; i per lo tant no podem pensar en cercar la normalitat, l'equilibri del nostre esperit i'l nostre llenguatge en l'oblit del catalá i en la castellanisació dels nostres sentiments i les nostres idees, sinó en el segon terme de la disjuntiva, en la integració de tota la nostra cultura literaria dintre de la llengua catalana dignificada.

